

Život Cirkvi

Ročník 14

43/2007

Katolícka cirkev slávila Svetový deň misii

Potreba vízie

Bolo to v prvých mesiacoch môjho šéfovania v Katolíckych novinách. Ako psík, čo sa práve učil plávať vo vodách, do ktorých bol za pochođu hodený, som sa stretol s poľským biskupom Janom Chrapekom a s ľuďmi z jeho tímu. Ukázal som mu niekoľko čísel, priblížil novinové rubriky, odpovedal na pár praktických otázok. Tento uznávaný odborník na mediálnu politiku Cirkvi sa zrazu na mňa zadíval a položil mi prekvapivú otázku: „Kde chceš mať Slovensko o sto rokov?“ „O sto rokov? Zatiaľ som rád, ak viem, čo dať do budúceho čísla“, odpovedal som skromne. „Nesmieš vydávať najbližšie číslo, ak nevieš, kde chceš mať Slovensko o sto rokov“, zaprotirečil biskup neskromne. Potom nasledovala dlhá debata o potrebe vízie, o tom, koľké hodiny on strávil s Jánom Pavlom II. hľadajúc odpoveď kde by malo byť Poľsko o sto rokov, o ideových prúdoch a cíelenom reagovaní na ne. Stretnutie bolo pre mňa veľké memento. Na potrebu vízie narážam na každom kroku. Nestačia len konkrétne plány, jednotlivé aktivity, ktorých je v živote Cirkvi u nás našťastie ešte požehnané. Treba hlbšiu analýzu plusov a záporov našej národnej povahy, dejinnej podmienenosti, zmyslu našej cirkevnej histórie, duchovného bohatstva nahromadeného utrpenia a výziev našej geografickej polohy. Jednotlivé podujatia majú dávať konkrétnu odpoveď, no sledovať aj dlhodobé a nielen bezprostredné ciele.

Z príležitosti nedožitej storočnice prebieha na Slovensku rok Ladislava Hanusa. Je zapísaný aj medzi kultúrne pamiatky UNESCO. Hanusova obrovská duchovná pozostalosť sa dožíva kompletného knižného vydania. Prebehlo niekoľko konferencií, včera a predvčerom posledná z nich na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Jednotliví referujúci ocenili jeho prínos do slovesného i sakrálneho umenia, prekladateľskú a redaktorskú činnosť, priekopnícke práce vo filozofii kultúry a zriedkavo integrálny pohľad na človeka a spoločnosť ako takú. Prehrýzajúc sa jednotlivými dielami profesora Hanusa i oddychovým a veľmi poučným čítaním jeho autobiografických „Pamätí svedka storočia“ si uvedomujem, že práve v ňom máme vzácneho človeka vízie a neúnavného propagátora potreby vízie tak pre život Cirkvi a plnenie jej poslania, ako aj v širších kultúrnych a spoločenských súvisoch.

Hovorí sa, že bez cieľa je každá cesta blúdením. Kto stratí výhľad až po horizont zmyslu ľudskej existencie, stráca sa uprostred detailov, nechápe súvisy. Tí, čo profesora Hanusa poznali, spomínajú ako zvykol žartovno-vážne hovoriť, ž v omši by sa za vyznaním, že som „veľa zhrušil myšlienkami, slovami, skutkami a zanedbaním dobrého“ malo ešte dodať „a nepoznaním súvisov“. Roztrieštenosť, tápanie, neistota o možnosti poznať pravdu a z toho vyplývajúca morálna neviazanosť, manipulovanosť, to všetko patrí medzi všeobecné charakteristiky postmoderného človeka. Vedie k tomu aj príliš vyhranená špecializácia jednotlivých vedných odborov, rýchle preberanie faktov bez poznania ich hlbších súvisov. Okamžitá dostupnosť obrovského množstva informácií a ich rýchle vyhľadávanie a triedenie, možné vďaka internetu, prináša nesmierne výhody ale vedie aj k zániku klasickej pamäti i chápania. Nemá význam lacno kritizovať tento jav. Aj reakcia naň si

vyžaduje víziu. Je potrebné stavať protipól a cieľavedome dopĺňať to, čo spontánny vývoj kultúry vnímania, poznania a správania so sebou nenesie.

Milí poslucháči, v rozsahu dnešného príspevku sa nemôžem podeliť ani o časť Hanusových názorov na víziu, či priblížiť aspoň niečo z jeho vlastných vízií. Spomínam ho len preto, aby som pripomenul, že v jeho diele je naňu bohatá ponuka. Končí sa Hanusov rok a z konferencií sa dorábajú zborníky. Na knižných pulkoch je bohaté Hanusovo dielo. Na nedostatok vízie si teda nemôžeme sťažovať. Už len dodať s Augustínom: Tolle et lege - vezmi a čítaj - aby si vedel a aby si videl. Prípadne povzbudiť známu pravdou, že „aj trpaslík na pleciah obra dovidí ďalej ako obor sám“.

V istom súvisie s Ladislavom Hanusom prebieha v týchto dňoch na Slovensku živá diskusia o tom, či jeho bývalého ružomerského farára, „starého pána“, ako ho vtedy familiárne volali, teda Andreja Hlinku, uzákoníť za otca národa. Nechcem tu vstupovať do samotnej polemiky, len pridať pár postrehov na jej okraj. Na diskusii neprekvapuje, že v nej opäť dostala nepomerne väčší priestor malá skupinka neprajníkov. Skôr milo prekvapilo aspoň pár pokusov o Hlinkovo vyvážené hodnotenie. Väčšina obyvateľov Slovenska nemá o Andrejovi Hlinkovi žiadne informácie a desaťročia bola a je krmená cíelenými dezinformáciami. Vedia nanajvýš, že bol „kontroverzná osobnosť“. Pýtať sa v čom znamená chcieť priveľa. Teda na objektívne hlasovanie tu vonkoncom nie sú podmienky. Skôr na objektívne informovanie. V tejto atmosfére je potom ozaj otázne, čomu by pomohlo niečo tu uzákoníť. Hanbou je, že väčšina príslušníkov súčasnej dospelej i dorastajúcej generácie nemá žiaden vzťah tak k Hlinkovi ako ani k iným navrhovaným kandidátom. Nemá totiž vzťah k vzorom z oblasti vzťahu k vlasti, dejinám a kultúre. Je vykorienená. Zbaviť vedomia historickej kontinuity bol totiž cíelený zámer. A podaril sa.

Známy historik Paul Johnson napísal okrem vážnych diel čítavú knihu „Intelektuáli“, v ktorej zozberal kuriozity zo súkromia známych a veľkých filozofov a spisovateľov. Poukázal napríklad Sartrove komplex z malej postavy, to ako ho v detstve obliekali do dievčenských šiat a šesťročného ostrihali na chlapca. O autorovi Kapitálu a bojovníkovi za sociálne lepší svet, Karlovi Marxovi zas vyzradil, že v jeho rodine slúžka celý život pracovala zadarmo a o saku, ktoré nosil skoro celý život sa viedli diskusie či je hnedé od špiny alebo je to jeho pôvodná farba. Na veľkých ľuďoch radi hľadáme nejaké ľudské chyby, aby sme si tým dokázali, že aj my, čo ich tiež máme, sa im aspoň v niečom podobáme. Na Slovensku máme opačný sklon. Na našich veľkých ľuďoch už vopred hľadáme iba samé chyby, aby sa vôbec nestali veľkými a tak sme aj my spolu s nimi mohli spokojne žiť v zajatí svojej malosti. Uvedomil som si to pri čítaní tejto knihy a často pripomínal v polemikách posledných dní. Kto má objektívne či osobné problémy s Andrejom Hlinkom, ešte raz mu odporúčam siahnuť po diele Ladislava Hanusa. Toho sme zatiaľ nestihli znevažovať. No ani objaviť jeho prorockú veľkosť. Potreba vízie stále volá...!

RV, Marián Gavenda

Benedikt XVI. v Neapole

Neapol (21. októbra, RV) – V nedeľu sa pápež Benedikt XVI. vydal na svoju pastoračnú návštevu do talianskeho mesta Neapol, kde o 10.00 hod na námestí Plebiscito predsedal slávnostnej svätej omši. Po nej sa pomodlil spolu s veriacimi mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovril týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry,

na záver tejto slávnosti by som vás, drahí priatelia z Neapola, chcel ešte raz pozdraviť a vyjadriť vám svoju vďačnosť za srdečné prijatie, ktoré ste mi pripravili. Osobitný pozdrav chcem adresovať delegáciám, ktoré prišli z rozličných krajín, aby sa zúčastnili na Medzinárodnom stretnutí za pokoj, organizovanom komunitou sv. Egídia na tému Za svet bez násillia – náboženstva a kultúry v dialógu. Modlime sa za to, aby aj toto dôležité kultúrne a náboženské podujatie prispelo k upevneniu pokoja vo svete.

Dnes sa však osobitne modlíme aj za misionárov. Slávime Svetový deň misií s významným mottom Miestne cirkvi sú pre celý svet. Každá jednotlivá cirkev je spoluzodpovedná za evanjelizáciu celého ľudstva. Túto spoluprácu medzi cirkvami inicioval pred 50 rokmi pápež Pius XII. encyklikou *Fidei donum*. Kiež by sme aj my duchovným a materiálnym spôsobom podporili všetkých tých, ktorí pôsobia v misiách - kňazov, rehoľníkov, rehoľné sestry a laikov, ktorí sa nie zriedka stretávajú vo svojej práci s veľkými ťažkosťami, ba niekedy dokonca s prenasledovaním.

Zverme tieto úmysly v modlitbe Panne Márii, na ktorú sa v mesiaci október s láskou obraciame s oslovením Kráľovná posvätného ruženca, pod ktorým je uctievaná v blízkej svätyni v Pompejoch. Jej zverme zvlášť mnohých pútnikov, ktorí sem prišli z Caserty. Kiež Najsvätejšia Panna ochraňuje všetkých, ktorí sa rozličným spôsobom zasadzujú za spoločné dobro a spravodlivý poriadok v spoločnosti, čo bolo zdôraznené aj počas 45. sociálneho týždňa talianskych katolíkov. Konal sa práve v týchto dňoch v Pistoii a v Pise pri príležitosti 100. výročia tohto podujatia, uvedeného do života predovšetkým Jozefom Toniolom, známou kresťanskou osobnosťou v oblasti ekonómie.

Dnes pred nami stoja mnohé problémy a výzvy. Dôležitá je osobná angažovanosť každého z nás, osobitne veriacich laikov, ktorí pracujú v sociálnej a politickej sfére, aby boli každému človeku, a najmä mladým, zabezpečené nevyhnutné podmienky na rozvoj ich prirodzených talentov a na dozrievanie veľkorysých životných rozhodnutí v službe vlastným rodinám a celej spoločnosti.“

-ls-/ snímka RV

Benedikt XVI. GENERÁLNA AUDIENCIA Svätý Ambróz

„Drahí bratia a sestry,

svätý biskup Ambróz, o ktorom budem dnes hovoriť, zomrel v Miláne v noci z 3. na 4. apríla v roku 397, na vigíliu Bielej soboty. Deň predtým sa okolo piatej hodiny popoludní pohrúžil do modlitby, ležiac na posteli s rukami rozpäťmi ako na kríži. Takto prežíval slávne Veľkonočné trojdnie, Pánovu smrť a zmŕtvychvstanie. ‚Videli sme, ako sa mu pohybovali pery,‘ vydáva svedectvo Paolino, verný diakon, ktorý na Augustínovu výzvu napísal jeho životopis, ‚no jeho hlas sme nepočuli.‘ V istej chvíli sa zdalo, že sa mu stav náhle zhoršil. Honorát, biskup z Vercelli, ktorý Ambrózovi pomáhal a spával o poschodie vyššie, sa zobudil na hlas, ktorý opakoval: Rýchlo vstaň! Ambróz zomiera. Honorát rýchlo zišiel dole, pokračuje Paolino, ‚a dal svätcovi Pánovo telo. Len čo ho Ambróz prijal a prehltol, vypustil ducha a dobré viaticum si vzal so sebou. Tak sa jeho duša, posilnená účinkom tohto pokrmu, mohla hneď tešiť zo spoločenstva anjelov‘ (Vita 47).

V ten Veľký piatok v roku 397 rozpäťte ruky zomierajúceho Ambróza vyjadrovali jeho mystickú účasť na Pánovej smrti a zmŕtvychvstani. Bola to jeho posledná katechéza: slová už utíchlí, no hovoril ešte svedectvom svojho života.

Ambróz nebol starý, keď zomrel. Nemal ani šesťdesiat rokov. Narodil sa totiž v roku 340 v Trevíri, keď bol jeho otec prefektom v Galii. Pochádzal z kresťanskej rodiny. Po otcovej smrti ho matka priviedla ešte ako chlapca do Ríma a zaistila mu kvalitné rečnícke a právnické vzdelanie, ktoré ho pripravilo na civilnú kariéru. Približne v roku 370 bol vyslaný do Milána, aby odtiaľ spravoval provincie Emília a Ligúria. Práve vtedy sa tam rozhorel boj medzi ortodoxnými a ariánmi, a to najmä po smrti ariánskeho biskupa Auxencia. Aby upokojil rozpálené mysle dvoch nepriateľských táborov, Ambróz zasiahol s takou autoritou, že hoci bol len katechumenom, ľud si ho zvolil za biskupa Milána.

Až dovtedy bol Ambróz najvyšším vládnyim úradníkom severnej Itálie. Z hľadiska kultúry bol pripravený

veľmi dobre, no Sväté písmo poznal nedostatočne, a tak sa nový biskup usilovne pustil do štúdia. Učil sa poznať a komentovať Bibliu z diel Origena, nespochybniteľného majstra „alexandrijskej školy“. Takto Ambróz preniesol do latinského prostredia meditáciu Písma, ktorú zaviedol Origenes, vďaka čomu sa na Západe začalo praktizovať *lectio divina*. Metóda *lectio divina* postupne prevládla vo všetkých Ambrózových kázňach a spisoch, ktoré vyvierali práve z počúvania Božieho slova v modlitbe. Známy začiatok jednej z Ambrózových katechéz výborne ukazuje, ako svätý biskup aplikoval Starý zákon na kresťanský život: „Keď sa čítali príbehy patriarchov a najmä Príslovia, každý deň sme hovorili o morálke,“ hovorí milánsky biskup svojim katechumenom a neofytom, „aby ste si, nimi formovaní a poučení, zvykli vstupovať na cestu otcov a nasledovali ich na ceste poslušnosti Božím prikázaniam“ (O tajomstvách 1, 1). Inými slovami, svätý biskup usúdil, že keď sa neofyti a katechumeni naučili umeniu dobrého života, dajú sa považovať za pripravených na veľké tajomstvo Krista. Tak Ambrózovo kázanie, ktoré predstavuje nosné jadro jeho rozsiahleho literárneho diela, vychádza z čítania svätých kníh (patriarchov, teda historických kníh, a Prísloví, teda múdroslovných kníh) a má viesť k životu v súlade s Božím zjavením.

Zrejme je, že osobné svedectvo kazateľa a príkladná úroveň kresťanského spoločenstva sú podmienkou účinnosti kázania. Z tohto hľadiska je príznačný úryvok z Vyznání sv. Augustína. Augustín prišiel do Milána ako učiteľ rétoriky; v tom čase bol ešte skeptikom, nie kresťanom. Hoci hľadal, nebol zatiaľ schopný nájsť kresťanskú pravdu. To, čo srdce mladého Afričana, skeptického a zúfaleho, pohlo a priviedlo k definitívnemu obráteniu, neboli v prvom rade pekné Ambrózove homílie (hoci aj tie veľmi oceňoval). Bolo to predovšetkým svedectvo biskupa a jeho milánskej cirkvi, ktorá sa modlila a spievala, súdržná ako jedno telo; Cirkev, ktorá bola schopná vzdorovať svojvôli cisára a jeho matky, ktorí sa v prvých dňoch roka 386 znovu domáhali vydania kultovej budovy (chrámu) na ariánske obrady. „V budove, ktorá mala byť vydaná,“ rozpráva Augustín, „zbožný ľud bdel, odhodlaný zomrieť so svojím biskupom.“ Toto svedectvo z Vyznání je veľmi cenné, lebo naznačuje, že v Augustínovom vnútri sa čosi dalo do pohybu. Pokračuje: „Aj nás, duchovne ešte vlašných, sa dotklo vzrušenie celého ľudu“ (Vyznania 9, 7).

Zo života a príkladu biskupa Ambróza sa Augustín naučil veriť a kázať. Môžeme sa pritom odvolať na slávnu reč Afričana, ktorá si o niekoľko storočí neskôr zaslúžila citovanie v koncilovej konštitúcii *Dei verbum*, ktorá v článku 25 nabáda: „Preto je potrebné, aby sa všetci klerici, najmä však Kristovi kňazi, ako aj ostatní, čo sa ako diakoni a katechéti venujú službe slova, oddali vytrvalému čítaniu a dôkladnému štúdiu Svätého písma, aby sa nik z nich nestal“ - a nasleduje citát sv. Augustína - „iba márnym povrchným hlásateľom Božieho slova, keďže ho nepočúva vo svojom vnútri.“

Toto „počúvanie vnútri“, túto vytrvalosť v čítaní Svätého písma v modlitebnom postoji, aby Božie slovo bolo skutočne prijaté a asimilované do vlastného srdca, sa naučil od sv. Ambróza.

Drahí bratia a sestry, chcem vám predložiť ešte akúsi „patristickú ikonu“, ktorá – interpretovaná vo svetle toho, čo sme povedali – účinne reprezentuje „srdce“ ambroziánskeho učenia. V šiestej knihe Vyznání sv. Augustín rozpráva o svojom stretnutí s Ambrózom, ktoré malo pre dejiny Cirkvi bezpochyby veľký význam. Doslovne píše, že kedykoľvek prišiel za milánskym biskupom, pravidelne ho nachádzal venovať sa zástupu ľudí s mnohými problémami a nešetriť sa, pokiaľ išlo o ich potreby. Vždy tam bol dlhý rad ľudí, ktorí čakali, aby mohli hovoriť s Ambrózom, a našli uňho útechu a nádej. Ak Ambróz nebol s týmito ľuďmi (a to bývalo len chvíľu), buď posilňoval telo nevyhnutným pokrmom, alebo ducha čítaním. A tu sa Augustín veľmi zadivil, lebo Ambróz čítal Sväté písmo potichu, len očami (porov. Vyznania 6, 3). V prvých kresťanských storočiach bolo totiž čítanie Svätého písma považované len za prostriedok na hlásanie a čítanie nahlas uľahčovalo jeho pochopenie aj tomu, kto čítal. To, že Ambróz vedel čítať stránky Svätého písma len očami, užasnutému Augustínovi ukázalo jeho zvláštnu schopnosť a dôvernú znalosť Písma. Práve v tomto „čítaní so zatvorenými perami“, keď sa srdce usiluje zachytiť múdrosť Božieho slova, spočíva „ikona“, o ktorej hovorím. Možno v ňom spoznať metódu ambroziánskej katechézy: je to samotné Písmo, vnútorne asimilované, ktoré vnuká, čo treba hlásať, aby to viedlo k obráteniu srdca.

Teda podľa učenia sv. Ambróza a sv. Augustína je katechéza neoddeliteľná od svedectva života. Aj pre katechétu platí to, čo som v Úvode do kresťanstva napísal o teológovi. Ten, kto vychováva k viere, nemôže riskovať, že sa bude javiť ako klaun, recitujúci niečo len preto, že je to jeho „živnosť“. Skôr – ak máme použiť obľúbený obraz Origena, autora, ktorého Ambróz zvlášť uznával – musí byť ako milovaný učeník, ktorý si položil hlavu na Majstrovo srdce a tam sa naučil, ako má myslieť, hovoriť a konať. A napokon pravý učeník je ten, kto ohlasuje evanjelium tým naj dôveryhodnejším a najúčinnjším spôsobom.

Tak ako apoštol Ján aj biskup Ambróz – neprestajne opakujúci „*Omnia Christus est nobis!*“ (Kristus je pre nás všetkým!) – ostane autentickým Pánovým svedkom. Jeho vlastnými slovami, plnými lásky k Ježišovi, uzatvárame našu katechézu: „*Omnia Christus est nobis!* Ak si chceš zahojiť ranu, on je lekár; ak ťa sužuje horúčka, on je prameň; ak ťa gníavi nespravodlivosť, on je spravodlivosť; ak potrebuješ pomoc, on je sila; ak sa bojíš smrti, on je život; ak túžiš po nebi, on je cesta; ak si vo tme, on je svetlo... Skúste a uvidíte, aký dobrý je Pán: blažený človek, ktorý dúfa v neho!“ (De virginitate 16, 99). Aj my dúfajme v Pána. Takto budeme šťastní a budeme žiť v pokoji.“

Preložila Mária Spišiaková

Benedikt XVI. sa stretol s prezidentom Tanzánie

Vatikán (19. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. v piatok predpoludním prijal na osobitnej audiencii prezidenta Tanzánie Jakayu Mrisho Kikweteho. Hovorili spolu o úlohe, ktorú táto africká krajina už roky zohráva pri nastolení pokoja v oblasti Veľkých jazier; o vzťahoch medzi Cirkvou a štátom, ktoré sa vyznačujú vzájomným rešpektom a úctou; ako aj o prínose katolíkov k napredovaniu tanzánskeho národa, zvlášť na poli vzdelávania, zdravia a sociálnych diel. Ako uvádza tlačové komuniké zo stretnutia, obe strany sa dotkli aj ďalších tém spoločného záujmu, ako je dôležitosť pokojného spoluzitia a spolupráce medzi veriacimi všetkých náboženstiev, zvlášť medzi kresťanmi a moslimami. Zo strany Svätej stolice bolo zdôraznené úsilie Katolíckej cirkvi a jej inštitúcií pôsobiť v prospech celkového harmonického rozvoja všetkých obyvateľov Tanzánie.

-dj-

Benedikt XVI. prijal prezidenta Bosny a Hercegoviny

Vatikán (25. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. vo štvrtok na osobnej audiencii prijal aktuálneho prezidenta Bosny a Hercegoviny Željka Komšiča, ktorý sa následne stretol aj s vatikánskym štátnym sekretárom kardinálom Tarcisiom Bertonom a so sekretárom pre vzťahy so štátmi Mons. Dominicom Mambertim. Počas stretnutia si vymenili ratifikačné listiny Základnej zmluvy medzi Svätou stolicou a Bosnou a Hercegovinou. Ako uvádza tlačové komuniké zo stretnutia, prítomní hovorili o Zmluve, o úsilí Cirkvi v oblasti výchovy, sociálnych a charitatívnych aktivít a tiež o pastoračnej práci pre veriacich katolíkov. Hovorili tiež o vklade Katolíckej cirkvi a jej pôsobení medzi rozličnými etnikami a náboženskými skupinami v krajine. Prezident Komšič na záver stretnutia pozval Svätého otca na návštevu Bosny a Hercegoviny. Po stretnutí so Svätým ocom a po výmene ratifikačných listín Základnej zmluvy uviedol: „Je to veľmi dôležitý moment pre moju krajinu, historický moment. Verím, že sme teraz urobili veľkú vec pre moju krajinu a pre ešte lepšie vzťahy medzi Svätou stolicou a Bosnou a Hercegovinou. Myslím si, že by to mohol byť úžasný znak pre všetky náboženstvá, nielen v mojej krajine. Dnes dokazujeme, že by sme mohli byť skutočnými členmi európskeho spoločenstva ľudí a štá-

to. Možno si ešte v tomto momente neuvedomujeme úplný význam tejto Zmluvy. Opakujem, je to historický moment pre moju krajinu a pre celú oblasť.“

-sg-

Svätý Otec sa prihovril učiteľom a študentom pápežských univerzít

Vatikán (25. októbra, RV) – Vo štvrtok o 17.00 hodine sa v Bazilike sv. Petra uskutočnila slávnostná svätá omša pre učiteľov a študentov pápežských a cirkevných univerzít v Ríme pri príležitosti začiatku nového školského roka 2007-2008. Eucharistickej slávnosti predsedal prefekt Kongregácie pre semináre a študijné inštitúty kardinál Zenon Grocholewski. Vo svojej homílii hovoril o jedinečnom mesiášskom dare Ježiša, ktorý nám priniesol pokoj. Zdôraznil, že to nie je jednoduchý pokoj, po akom túžili falošní proroci. Jeho pokoj je v podstate spoločenstvo s Ním v pravde a láske, ale tiež v duchovnom zápase a boji proti otroctvu hriechu: „Pri našej práci na univerzite prosme Ducha Svätého, aby nás viedol po ceste skutočného pokoja,“ pokračoval kardinál Grocholewski, „nech nám pomáha rozoznávať v jednotlivých našich kultúrach to, v čom spočíva semeno pravdy, aby sme ich privádzali k naplneniu v sile evanjelia, ale nech poznávame aj to, čo potrebuje byť očistené a obrátené! Prosme Ducha Svätého, aby nám pomáhal prehĺbiť a ohlasovať Božiu pravdu vo svete, ktorý chce vysvetľovať a budovať sám seba bez Boha.“

Na záver svätej omše sa učiteľom a študentom pápežských a cirkevných univerzít v Ríme prihovril pápež Benedikt XVI. Ako povedal: „Rím s jeho bohatými historickými pamiatkami, majstrovskými dielami umenia a kultúry je predovšetkým plný výrečných kresťanských svedectiev, kde sa formovali celé generácie kňazov a pastoračných pracovníkov, medzi ktorými nechýbajú ani veľkí svätci.“ Vyzval prítomných, aby pokračovali v ich šľapajach a venovali dôležité roky svojej existencie prehĺbeniu rôznych humanistických a teologických odborov. Zdôraznil potrebu toho, aby celá kultúra súčasného človeka bola preniknutá evanjeliom: „Na túto rozsiahlu a nalievajúcu kultúrnu a duchovnú výzvu chce odpovedať rozmanitosť učebných odborov, ktoré sú vám ponúkané na univerzitách a študijných strediskách, ktoré navštevujete. Možnosť študovať v Ríme, v sídle nástupcu svätého Petra a teda Petrovej služby, vám pomáha posilniť zmysel spolupatričnosti k Cirkvi a úlohu byť verní všeobecnému magisteriu pápeža. Okrem toho pobyt na akademických inštitúciách, v kolégiách a seminároch docentov a žiakov zo všetkých kontinentov vám ponúka ďalšiu príležitosť poznávať sa a okúsiť krásu toho, že patríte do jedinej veľkej Božej rodiny. Dokážte to naplno využiť!“

-dj-

Svätý Otec o úlohe kresťanských laikov v politike

Vatikán (20. október, RV/CNS) – Angažovanosť v politike je úlohou vyhradenou laikom, ale vodcovia katolíckej Cirkvi musia vysvetľovať a podporovať morálne princípy, ktoré prispievajú k spoločnému dobru, uviedol to pápež Benedikt XVI. v posolstve k oslavám 100. výročia týždňa, venovaného štúdiu sociálnej náuky Katolíckej cirkvi, ktorý poriada Konferencia biskupov Talianska. Svätý Otec poukázal na to, že práca pre správne usporiadanie spoločnosti je úlohou, ktorá si vyžaduje príspevok zo strany laikov: „Je ich úlohou ako obyvateľov štátu spolupodieľať sa na verejnom živote a darovať sa so šľachetnosťou a odvahou, vo svetle viery a učenia Cirkvi“.

-mf-

Výstava Apokalypsa v priestoroch Vatikánskych múzeí

Vatikán (19. októbra, RV/Zenit) – V priestoroch Vatikánskych múzeí bola vo štvrtok otvorená výstava s názvom „Apokalypsa – Posledné zjavenie“, ktorú tvorí viac ako 100 umeleckých diel, predstavujúcich obrazy zo Zjavenia apoštola Jána. Ako uviedol hovorca výstavy a zároveň riaditeľ Vatikánskych múzeí Francesco Buranelli, v Zjavení sa hovorí o perzekúcii, „horúcej téme našich čias, v ktorých je Cirkev takisto prenasledovaná“. Podľa riaditeľa expozície Alessia Gerettiho „Apokalypsa nie je knihou katastrof, ale skôr knihou nádeje“. Výstava, ktorá potrvá do 7. decembra, je organizovaná na podnet Výboru sv. Floriána, pôsobiaceho v rámci talianskej arcidiecézy Udine. Jej zámerom je podľa predstaviteľov výboru pozvať ľudí „k zamýšľaniu sa nad poslednou knihou Nového zákona prostredníctvom vybraných majstrovských diel“. Exponáty sú maľbami na drevených paneloch, na plátne, ďalej ide o sochy, šperky, rytiny a maľby z obdobia od 4. do 20. storočia. Niektoré diela sú zapožičané z Louvru v Paríži, Tretjakovskej galérii v Moskve a tiež z národných múzeí v Budapešti a Varšave.

-mf-

Európski biskupi pozitívne vnímajú novú dohodu EÚ

Brusel (22. októbra, RV/Zenit) – Nová reformná zmluva pre Európsku úniu umožní aktívnejšiu spoluprácu kresťanov, tvrdia európski biskupi a dodávajú, že diskusia o kresťanských koreňoch kontinentu sa ešte

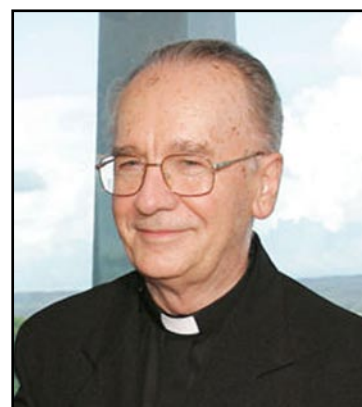
neskončila. Hlavy dvadsiatich siedmich štátov a vlád Rady Európy odsúhlasili v piatok minulý týždeň konečné znenie Lisabonskej dohody. Dokument nahradí Ústavnú zmluvu, ktorá bola v roku 2005 odmietnutá Francúzskom a Holandskom, čo spôsobilo v Európskej únii štyri roky inštitucionálnej krízy. Monsignor Noel Treanor, generálny sekretár Komisie biskupských konferencií Európskej únie (COMECE), uvítal dohodu, ktorú dosiahli predstavitelia štátov a ocenil, že dáva najavo záujem o spoločné blaho Európy a záujmy jej obyvateľov.

Zároveň však poznamenal, že preambula síce hovorí o kultúrnom, náboženskom a humánnom dedičstve starého kontinentu, ale nezmieňuje sa o kresťanstve. „Diskusia o kresťanských koreňoch Európy je neoddeliteľná od obrazu európskej identity a teda je potrebné, aby pokračovala,“ uviedol Mons. Treanor. COMECE obzvlášť uvítala predstavenie pätnásteho článku Lisabonskej dohody, ktorý uvádza: „Únia rešpektuje a neposudzuje národné zákony, ktoré sa týkajú cirkví a náboženských združení alebo spoločenstiev v členských štátoch. Uznávajúc ich identitu a špecifický prínos, Únia bude udržiavať otvorený, transparentný a pravidelný dialóg s týmito cirkvami a organizáciami.“ Reformovaná ústava bude oficiálne podpísaná dvadsiatimi siedmymi predstaviteľmi štátov a vlád 13. decembra v Lisabone. Ak všetky členské štáty dohodu ratifikujú počas nasledujúcich dvanástich mesiacov, text sa dostane do platnosti v januári 2009.

-mf-

Podakovanie kardinála Hummesa katechétom sveta

Vatikán (22. októbra, RV) – Na sviatok sv. Lukáša Evanjelistu, 18. októbra, napísal prefekt Kongregácie pre klérus kardinál Cláudio Hummes (na snímke) list, ktorý adresoval všetkým katechétom Katolíckej cirkvi. Vyjadruje v ňom svoj obdiv pre službu, ktorú konajú pre Cirkev. „Katechéti“, zdôrazňuje kardinál, „musia i naďalej ukazovať túžbu a ochotu nadobudnúť fyziognómiu, vlastnú učiteľovi, vychovávateľovi a svedkovi pravdy, aby ju mohli verne odovzdávať človeku dnešnej doby“.

Slovami svätého Petra katechétom odkázal: Musíte byť „stále pripravení obhájiť sa pred každým,

kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás (1 Pt 3,15)“. Stanú sa takými najmä modlitbou, osobnou formáciou a láskou. „V tomto svete, ktorému často chýba nádej, ktorý je obeťou násilia a egoizmu, vás vyzývam, aby každé vaše gesto, váš úsmev, vaše slová, boli živým svedectvom toho, že Pán zvíťazil nad hriechom a smrťou, a aby ste všetkým ľuďom dokazovali, že láska je ešte aj dnes možná“, zakončil svoj list kardinál Hummes. **-Pr- / snímka internet**

Populorum progressio: Rozvíjať integrálneho človeka

Približne 150 zástupcov katolíckych rozvojových organizácií z 35 krajín sa zúčastňuje v dňoch 24. – 26. októbra na konferencii pri príležitosti 40. výročia vydania encykliky Pavla VI. Populorum progressio (Rozvoj národov) v holandskom Soesterbergu. V čase vzniku encykliky sa viaceré katolícke organizácie v Európe spojili do spoločnej platformy s názvom Medzinárodná spolupráca rozvoja a solidarity (CIDSE) a prostredníctvom aktívnej spolupráce sa usilovali podporovať rozvoj v krajinách Juhu.

Účastníci konferencie zo všetkých kontinentov sa delili o skúsenosti vzájomnej spolupráce a nanovo refletovali odkaz encykliky Populorum progressio. Hlavnú časť programu tvorila práca v skupinách, počas ktorej boli predstavené príbehy konkrétnych ľudí a komunit z Afriky, Ázie i Latinskej Ameriky, svedčiace o tom, ako môže efektívna rozvojová spolupráca meniť neraz neúnosnú životnú situáciu.

„Pracovníci cirkevných rozvojových organizácií sú misionári ohlasujúci evanjelizáciu v sociálnej oblasti a prinášajúci Kristovo svetlo do súčasných sociálnych otázok,“ povedal v prednáške jeden z hlavných rečníkov konferencie George Ehusani, bývalý generálny sekretár Konferencie biskupov Nigérie.

Ako sa zhodli účastníci konferencie, odkaz encykliky Populorum progressio, v ktorej pápež Pavol VI. zdôrazňuje predovšetkým rozvoj integrálneho človeka spojený so solidaritou, je stále aktuálny, pričom zodpovednosť za rozvoj sa dotýka každého človeka. Práca katolíckych organizácií musí byť budovaná na partnerskej úrovni a založená na vzájomnej úcte. Prácu katolíckych rozvojových organizácií, usilujúcich sa budovať jeden domov pre všetkých ocenil aj utrechtský arcibiskup kardinál Adrianus Simonis vo svojej homílii počas slávnostnej svätej omše v druhý deň konferencie.

Slovensko ako jediná z krajín strednej a východnej Európy na konferencii zastupuje Marián Čaučík, riaditeľ Dobrej noviny. **Martina Grochálová**

Beatifikačný proces Jána Pavla II. rýchlo napreduje

Proces blahorečenia Božieho sluhu pápeža Jána Pavla II. pokračuje rýchlym tempom. K rozširovaniu úcty k osobe Karola Wojtyly prispieva aj oficiálny časopis Totus Tuus, ktorý informuje o stave procesu blahorečenia a zverejňuje rozličné svedectvá veriacich. Časopis sa stal populárnym a k „šiestim jazykovým mutáciám sa v najbližšom čase pridajú ďalšie dve a to v čínštine a ruštine“ – uviedol pre internetovú stránku Papanews Mons. Slawomir Oder, postulátor beatifikačného procesu zosnulého poľského pápeža. Podľa jeho slov proces blahorečenia pápeža Wojtyly pokračuje rýchlo a dobre „snažíme sa nestrácať čas“. Čo sa však týka približného dátumu blahorečenia, Mons. Oder uviedol, že „nevie predpokladať, kedy by sa mohlo uskutočniť. Všetko závisí od Kongregácie pre svätorečenie“. Jednou z hypotéz je, že Ján Pavol II. by mohol byť vyhlásený priamo za svätého, bez predchádzajúceho blahorečenia. Mons. Oder si myslí, že „teoreticky je to možné a v minulosti už k tomu došlo. Cirkev však koná v tejto oblasti veľmi múdro a pohybuje sa s najväčšou opatrnosťou, rešpektuje pravidlá a potrebný čas. Takéto niečo je však iba v exkluzívnej kompetencii Svätého Otca a preto k tomu nemôžem povedať nič viac“. Podľa osobných spomienok Mons. Odera, bol Ján Pavol II. „charizmatickou osobou, naplnenou duchovnosťou. Bol Božím mužom, mužom modlitby. Dokazuje to množstvo ľudí, ktorí prichádzajú k jeho hrobu. Na tejto púti veriaci nehľadajú iba pápeža, ale objíma jeho životnú svätosť a potvrdzuje vitalitu Cirkvi a inštitútu pápežstva. Ján Pavol II. bol verný Cirkvi od začiatku až do konca“. **Papanews, Im**

Rehoľné sestry proti obchodovaniu s ľuďmi

Taliansko (24. októbra, RV) – „Naše slová sú určené obeťam obchodovania s ľuďmi, najmä však ženám a deťom. Sme pri vás, nie ste sami, bojujeme, aby sme vás vyslobodili z otroctva!“ – touto výzvou vyjadrili podporu v boji proti obchodovaniu s ľuďmi účastníci seminára, ktorý sa uskutočnil v Ríme od 15. – 20. októbra pod názvom „Vytvorenie podpornej siete – úloha rehoľníkov v boji proti zlému zaobchádzaniu s ľuďmi“. Seminár sa konal pri príležitosti 200. výročia zrušenia otroctva. Zúčastnilo sa ho 33 rehoľných predstavených z 25 kongregácií, ktoré pracujú v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi v 26 krajinách sveta. Účastníci hovorili najmä o problematike rozvoja a posilnenia mechanizmov, ktoré by pomáhali v tejto sfére, o témach tranzitu a destinácií, ako aj o vzájomnej pomoci medzi kongregáciami pri vytváraní a aplikovaní nových metód a stratégií. s ľuďmi a tiež na pomoci obeťam. **-sg-**

Kresťania a moslimovia na ceste od kontroverzie ku kritickému dialógu

Vatikán (23. októbra, RV) – V uplynulých dňoch Ekumenická rada cirkví vyjadrila ocenenie v súvislosti s listom 138 moslimských lídrov, ktorý adresovali pápežovi Benediktovi XVI. a predstaviteľom ďalších kresťanských cirkví. Vníma ho ako krok vpred smerom k úprimnému dialógu medzi kresťanmi a moslimami. Ako pre RV uviedol jezuitský páter Samir Khalil Samir, docent dejín arabskej kultúry a islamistiky na Univerzite sv. Jozefa v Bejrúte, v liste vidí základný pozitívny aspekt – celá jeho štruktúra je jasne založená na Božej láske a ľudskej láske k blížnemu: „Táto formulácia nie je celkom tradičná pre spôsob myslenia a mentálnu a teologickú štruktúru moslimskej tradície. Hovoriť o Božej láske je vlastné kresťanstvu, v moslimskej tradícii ide o zriedkavé vyjadrenie. Ide teda o akt dobrej vôle, snahu nájsť spoločnú pôdu.“

Páter Samir sa zmienil aj o nových pozitívnych prvkoch, ktoré list prináša: „Predovšetkým s ohľadom na prvý list, poslaný pápežovi, ktorý bol trochu kritický, tento list neobsahuje žiadnu kritiku. Je to ponuka na hľadanie toho, čo majú obe náboženstvá spoločné. Už v názve sa nachádzajú jedny z najkrajších slov, pochádzajúcich z Koránu, kde Mohamed hovorí ku kresťanom: ‘Zhodnime sa aspoň na jednej veci – na jedinečnosti Boha’. Ďalšou vecou, ktorá stojí za povšimnutie je, že sa zväčšil počet podpísaných – z 38 pri prvom liste sa stalo 138. Ďalším pozitívnym aspektom je, že medzi nimi je mnoho laických učencov, nielen imám a duchovní. Toto je veľmi dôležité, pretože sa berie do úvahy realita islamu... Je to iniciatíva, ktorá sa nezačína obranou proti niekomu. Fakt, že ide o pokojnú iniciatívu a pokojnú atmosféru, je podstatný pre všetkých.“ Ako uviedol páter Samir, vo vzťahu medzi kresťanmi a moslimami je teraz potrebné prejsť od kontroverzie ku kritickému dialógu. Takému, kde kritika neznamená odmietanie toho, čo mi hovorí druhá strana, ale prijatie a zohľadnenie tejto kritiky s úmyslom nájsť spoločné kritériá. -dj-

Svätá zem stráca kresťanskú televíziu

Svätá zem (25. októbra, RV/Zenit) – Jediná kresťanská televízna stanica v Betleheme bude vysielat' už iba jeden týždeň. „Je nám veľmi ľúto, že vám oznamujeme naše rozhodnutie ukončiť vysielanie stanice Nativity,“ uviedol jej riaditeľ a vlastník, Samir Qumsieh, „napriek jej neoceniteľným službám pre Cirkev a pre existenciu kresťanskej komunity vo Svätej zemi.“ Qumsieh, veriaci gréckej pravoslávnej cirkvi, založil stanicu v roku

1996. Vysielanie tohto súkromného kanála sa považovalo za hlas kresťanstva zo Stredného východu a stalo sa miestom stretnutia pre kresťanov, židov a moslimov. Podľa tlačovej agentúry AsiaNews, majiteľ televízie dostával počas uplynulého roka časté vyhrážky smrti a musel znášať zlé zaobchádzanie zo strany palestínskych úradov. Jej vysielanie pokrývalo Západný breh Jordánu, Jordánsko a Izrael. Podľa talianskeho denníka Il Foglio toto rozhodnutie vyplynulo hlavne z finančných dôvodov. Počas troch rokov totiž stanica vykazovala každoročne stratu vo výške 63 tisíc USD. Qumsieh vyjadril obavy, že zatvorenie stanice bude znakom definitívneho exodu kresťanov zo Svätej zeme. Dôkazom toho je i fakt, že ako jediný zo šiestich súrodencov ostal žiť vo svojom rodisku, no po zatvorení televízie takisto plánuje odísť. -mf-

Arcibiskup Peking: Evanjelizácia je absolútnou prioritou

Čína (24. októbra, RV) – Počas Svetového dňa misií, minulú nedeľu, sa zhromaždilo vyše 3000 veriacich farností sv. Salvatora na vysviacke piatich nových kňazov, ktorej predsedal nový arcibiskup Peking Mons. Joseph Li Shan. V homílii pripomenul nielen nastávajúcim kňazom, ale aj ostatným prítomným zvláštny význam misijnej práce práce, zdôrazniac, že „evanjelizácia je absolútnou prioritou“. Slová Mons. Li Shana mali okamžitú odozvu aj medzi prítomnými veriacimi, ktorí ponúkli pomoc kňazom, ktorí prišli na slávnosť zo vzdialenej diecézy v Tian Shui, známej veľkou chudobou. Niektorí z novokňazov museli na vysviacku z rúk biskupa, schváleného Vatikánom, čakať dlhé roky. -sg-

V indickej Karnatake rastie počet útokov na kresťanov

India (25. októbra, RV/Fides) – Karnataka je štátom južnej Indie, známym nielen vysokou medzinárodnou úrovňou technologického strediska v Bangalore, ale aj vďaka smutnému rekordu v počte násilností, páchaných na kresťanoch a ich majetku. Potvrďuje to správa, vydaná medzinárodnou ekumenickou radou indických kresťanov. Uvádza sa v nej, že v štáte sa za posledných dvadsať mesiacov odohralo 87 prípadov útokov namierených proti kresťanom zo strany hinduistických extrémistov, ktorí bezdôvodne útočia na ľudí iných vierovyznaní. Rada zaslala správu, obsahujúcu svedectvá a dokumentáciu Národnej komisii pre ľudské práva a vyzýva vládu, aby zaručila náboženskú slobodu kresťanským obyvateľom. -mf-

Katolíci v Nepále sa modlia za ukončenie politickej krízy

Nepál (23. októbra, RV/Fides) – Katolícka komunita v Nepále je znepokojená po tom, čo vládu opustili maoisti. Obávajú sa ešte väčšej nestability a chaosu v krajine. Fakt, že volebné zhromaždenie bolo odročené na neurčito, politickú krízu iba sťažuje. Mnoho nezávislých pozorovateľov sa obáva, že obdobie relatívneho pokoja, ktoré sa začalo v novembri 2006, keď maoisti podpísali dohodu o ukončení desať rokov trvajúcej občianskej vojny, je preč. Apoštolský vikár Nepálu Mons. Anthony Sharma nedávno vyjadril znepokojenie nad situáciou a uviedol, že miestna Katolícka cirkev pokračuje vo vrúcnych modlitbách za návrat pokoja a prosperity. Nepálski politickí lídri a spoločnosť sa orientujú smerom k zmene monarchistického systému vládnutia na federatívny. Súčasná politická kríza, vyprovokovaná tým, že maoisti opustili vládnú koalíciu, hrozí prerastením do konfliktu a násilia. Náboženski predstavitelia, aktivisti v oblasti ochrany ľudských práv a zahraniční pozorovatelia upozorňujú, že takéto vývinu situácie je potrebné za akúkoľvek cenu predísť, v záujme všetkých obyvateľov Nepálu. **-mf-**

Arcibiskup Mosulu o ľahostajnosti politikov k únosu kňazov

Irak (19. októbra, RV/AsiaNews) – Sýrsko-katolícky arcibiskup Mosulu Basile George Casmoussa kritizuje hlavných predstaviteľov vlády a miestnej samosprávy, pretože sú podľa neho ľahostajní voči osudu kresťanov v Iraku. Uviedol to na arabskej internetovej stránke. Arcibiskup sa angažuje v ťažkých vyjednávaniach o prepustení dvoch kňazov, ktorí boli unesení minulú sobotu a konštatuje: „Ani jediný politik nám nezavolať, aby vyjadril aspoň svoju solidaritu.“ Ako poznamenal Mons. Casmoussa, nikto z politikov neurobil žiadny krok k vyriešeniu situácie, a to napriek tomu, že je všeobecne známa požiadavka na výšku výkupného, ktoré predstavuje milión USD, aj termín, kedy má byť odovzdané – 20. október. Arcibiskup v tejto súvislosti vyzýva kresťanskú komunitu, aby „pokračovala v modlitbe, pretože je potrebný mier“. **-mf-**

Britskí kardináli proti potratom

Veľká Británia (24. októbra, RV/Zenit) – Predseda Konferencie biskupov Škótska kardinál Keith O'Brien a predseda Konferencie biskupov Anglicka a Walesu

kardinál Cormac Murphy-O'Connor tvrdia, že miera potratov v týchto krajinách je zdrojom úzkosti pre každého, bez ohľadu na vieru alebo politické presvedčenie. Uviedli to v pondelok v liste pri príležitosti 40. výročia neslávne známeho potratového zákona. Kardináli poznamenali, že rozvoj technológie za posledných štyridsať rokov priniesol nové poznatky, týkajúce sa počiatku ľudského života. „V roku 1967 bol ultrazvuk jednoduchým prístrojom,“ píše, „dnešné prístroje sú schopné detailne odhaliť vývoj ľudského života v maternici. Predčasne narodené deti sú dnes schopné prežiť v stále mladšom veku.“ Kardináli poznamenali, že vo Veľkej Británii sa vykoná okolo 200 tisíc potratov ročne: „Máme jeden z najliberálnejších potratových zákonov v Európe, ktorý pripúšťa potrat do 24 týždňov a v prípade postihnutia dokonca až do narodenia dieťaťa,“ uvádzajú a zároveň odsudzujú slogan „právo ženy na voľbu“, ktorý prehliada aspekt otcovstva. Kardináli navrhujú sedem krokov k zmene situácie, vrátane „rešpektovania a podpory rozhodnutia zdravotníkov, ktorí odmietajú vykonávať potraty alebo pri nich asistovať kvôli výhrade svedomia“ a rozvoja lepších vzdelávacích programov. **-mf-**

Blahorečenie 498 španielskych mučeníkov

Vatikán (25. októbra, RV) – Vatikán sa pripravuje na blahorečenie 498 španielskych mučeníkov 28. októbra na Námestí sv. Petra. Slávnosti bude predsedáť prefekt Kongregácie pre kauzy svätých kardinál José Saraiva Martins. **-sg-**

Moskovský arcibiskup ďakuje pravoslávnenému patriarchovi za dobrú spoluprácu

Rusko (24. októbra, RV/Zenit) – Mons. Tadeusz Kondrusiewicz z arcidiecézy Matky Božej v Moskve odchádza zo svojho doterajšieho pôsobiska do arcidiecézy Minsk-Mohilev v Bielorusku. Pri tejto príležitosti zaslal moskovskému pravoslávnenému patriarchovi Alexejovi II. list, v ktorom vyjadril poďakovanie za roky vzájomnej spolupráce. Arcibiskup sa patriarchovi poďakoval za pomoc pri riešení výziev súčasného sveta a za ocenenie, ktoré komunite ruských katolíkov adresoval na pôde Rady európskych biskupských konferencií Európy, keď povedal, že „má úprimný rešpekt zo strany Ruskej pravoslávnej cirkvi“. V závere listu Mons. Kondrusiewicz vyjadril nádej, že v budúcnosti obe cirkvi budú úspešne pokračovať v dialógu a spolupráci. **-mf-**

Katolícka cirkev slávila Svetový deň misií

Predposledná októbrová nedeľa je už tradične v Katolíckej cirkvi misijnou nedeľou. Pri bohoslužbách si katolícki veriaci viac ako inokedy uvedomujú misijné poslanie Kristovej cirkvi i svoju spoluzodpovednosť za šírenie evanjelia. Na Svetový deň misií vydal svoje poslanstvo aj Svätý Otec Benedikt XVI. Jeho témou je všetky diecézy cirkvi pre celý svet.

Misijná nedeľa sa v Katolíckej cirkvi slávi už 81 krát. Podľa slov rektora misijného domu v Nitre na Kalvárii Pavla Krutáka jej primárny význam je vždy rovnaký: „Cirkev je vlastne vo svojej podstate misionárska. Keby nebola misionárska, keby stratila tento rozmer, tak by čoskoro zanikla.“

Počas dnešného dňa sa v jednotlivých partikulárnych cirkvách Katolíckej cirkvi po celom svete konajú mnohé spomienky, modlitby za misionárov. Hovorí Dušan Argaláš, kňaz Nitrianskej diecézy: „Spolu s misijnou nedeľou si tak prítomňujeme i húževnatú prácu misionárov a ich spoluprácu. Ich obetavosť, služba a úsilie o účinnú a konkrétnu lásku ku každému človekovi je viditeľným svedectvom pri ktorom misionárska láska skutkov dáva láske slov svoju nespochybniteľnú silu.“

Misijné poslanie cirkvi súvisí jednak s osobným svedectvom pokrstených v ich okolí, ale súvisí aj s univerzálnosťou Katolíckej cirkvi. Misijné poslanie cirkvi dosvedčujú mnohé aktivity ich predstaviteľov i jednotlivých veriacych a tie sa rozvíjajú nielen počas misijnej neделе.

V Dóme sv. Martina v Bratislave celebroval svätú omšu Jozef kardinál Tomko.

Bývalý prefekt kongregácie pre evanjelizáciu národov v homílii pripomenul úlohu a význam misií pre život každého človeka: „Misia Krista vykupiteľa

zverená cirkvi je ešte ďaleko od svojho naplnenia. Celkový pohľad na ľudstvo dokazuje, že toto poslanie je ešte v začiatkoch. A že sa máme všetkými silami dať do jeho služieb. Počet obyvateľov sa blíži k 6,5 miliárdam, z toho všetkých kresťanov. Čiže veriacych v Ježiša Krista sú asi 2 miliardy.“

Na záver svätej omše kardinálovi Tomkovi v mene prítomných poďakoval riaditeľ Pápežských misijných diel František Kapustňák.

„Sme veľmi vďační, že ste prišli takto medzi nás a urobili takúto Tour de Slovakia, takúto naozaj cestu cez celé Slovensko, aby ste povzbudili našich kňazov, našich veriacych v misijnom nadšení a v tej radosti života pre misie a pre šírenie božieho kráľovstva.“

Misijnú aktivitu na Slovensku podporujú Pápežské misijné diela. Patrónkou misií je svätá Terézia z Lisieux. Misie môžeme podporiť svojimi modlitbami, obetami, i finančnými darmi. **Rádio Lumen, -ml,pj-/ snímka**

Homília kardinála Jozefa Tomka

Dnes celá Katolícka cirkev slávi Svetový deň misií. Tento rok sa kňazi na Slovensku mohli lepšie pripraviť na túto Misijnú nedeľu na svojich schôdzkach v Košiciach, v Ružomberku a v Nitre. Dnes zas majú oboznámiť všetkých veriacych so svetovými misiami, čiže so stavom našej viery v rôznych končinách zeme a so zvláštnym misijným poslanstvom, ktoré vydal Sv. Otec Benedikt XVI. pre túto príležitosť pod titulom „Všetky diecézy Cirkvi pre celý svet“. Práve dnes sa Svätý Otec nachádza v Neapoli, kde sa zišli reprezentanti niektorých veľkých náboženstiev, aby sa utvrdili v duchu dvoch stretnutí, ktoré v minulosti svolal do Assisi Ján Pavol II. Je to znak, že takzvaný „duch Assisi“, ktorý sa vyznačuje snahou o dialóg medzi náboženstvami a o mier vo svete, aj dnes pokračuje. A pokračuje aj misijné úsilie celej Cirkvi a všetkých veriacych.

Misijná nedeľa nám posilňuje vedomie, že sme svetoví, že máme poslanie pre celé ľudstvo, že aj popri našej ľudskej slabosti nosíme svedectvo, ktoré dnešný človek –ten blízky i ten vzdialený na iných svetadieloch –potrebuje. Lebo ako to len nedávno zdôraznil Benedikt XVI.: „Misijné úsilie je prvou službou Cirkvi ľudstvu“ (Angelus, 7.10.2007).

Prečo a načo sú teda svetové misie ?

To je častá otázka, najmä po páde kolónií, zo strany ľudí, ktorí mýlne považovali misijnú činnosť za otázku moci, vplyvu, prestíže a slávy, alebo prinajviac chápali misie len ako sociálnu pomoc. Tvrdili, že predsa nové štáty majú svoje vlády, tie nech sa teraz starajú o blahobyť a rozvoj; majú tiež svoje náboženstvá, načo im máme prinášať iné.

Načo toľké námahy a toľké obete na životoch, lebo v misiách máme každoročne priemerne dvadsaťpäť mučeníkov!? A konečne, veď už aj na Slovensku, ani nehovoriac o Európe, máme v niektorých krajinách a oblastiach misijné prostredie a novopohan-ské zmýšľanie.

Také a podobné poznámky počuť z rôznych strán. Koncom minulého storočia Ján Pavol II., ktorý poznal misijný svet z vlastnej skúsenosti, odpovedal na ne hneď na začiatku svojho okružného listu „Redemptoris missio“ dôrazným tvrdením a výzvou: „Misia Krista Vykupiteľa, zverená Cirkvi, je ešte ďaleko od svojho naplnenia. Na konci druhého tisícročia od príchodu Ježiša Krista celkový pohľad na ľudstvo dokazuje, že toto poslanie je ešte v začiatkoch a že sa máme všetkými silami dať do jeho služieb“ (RM 1).

Počet obyvateľov našej zemegule sa blíži k šesť a pol miliárdam. Z toho všetkých kresťanov, čiže veriaciach v Krista sú asi dve miliardy a príslušníkov katolíckej Cirkvi bolo roku 2005 jedna miliarda 115 miliónov, čiže 17,3% všetkých obyvateľov zeme. To znamená, že zhruba dve tretiny ľudstva ešte nepoznajú Ježiša Krista a jeho spásenosné posolstvo adresované všetkým ľuďom.

Prítom si treba uvedomiť, že osoba Ježiša Krista a jeho príchod na svet sú jedinečnou udalosťou v dejinách ľudstva. Jeho život, pôsobenie, smrť a zmŕtvychvstanie tvoria osobitnú, celkom zvláštnu skutočnosť. On vstúpil priamo do srdca ľudských dejín, ktoré sa nie bez významu v mnohých rečiach rozdeľujú na údobie „pred Kristom“ a „po Kristu“ (ktoré nám zmenili na: „pred a po našom letopočte“, keď sme príznačne nahradili Krista sebou samými). Ešte nie tak dávno sa pri prijímaní na univerzitu, alebo do zamestnania predkladala otázka, či sa kandidát „vyporiadal s náboženstvom“. Odpoveď musela potvrdiť, že kandidát odhodil náboženstvo a vieru. Osoba Ježiša Krista je však taká dôležitá, že sa s ňou každý musí naozaj „vyporiadať“. Dnes už nestačí pripustiť, že on je historická osoba, čo sa niekedy priam bezočivo popieralo. Dnes treba položiť sebe ale aj iným otázku, či bol a či je naozaj Boží Syn; či jeho pôsobenie, skutky, život a posolstvo nám dnes niečo hovoria; či možno k nemu prirovnávať zakladateľov iných náboženstiev a podobne. Ja môžem nevedieť, kto bol Július Cezar alebo Napoleon, ale nie je mi ľahostajné, či jestvoval nejaký Ježiš Kristus, či to bol naozaj vtelený Boh, či ma vykúpil, či vstal zmŕtvych a či teraz žije a má nejaký vzťah ku mne, či je jeho učenie pravé a v čom pozostáva. Lebo nijaký zakladateľ veľkých náboženstiev sa neodvážil ani len pomyslieť na to, žeby sa Boh mohol stať človekom a natoľko sa nám priblížiť: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik nezahynul“ (Jn 3,16).

Kto však raz pozná vierou Ježiša Krista a uzná ho ako pravého Boha a pravého človeka, ten pochopí, že tu ide o mimoriadnu osobnosť a že jeho vtele-nie a pôsobenie medzi ľuďmi je senzáčná novina, „dobrá novina“ – po grécky euangelion-, ktoré treba rozhlasovať na štyri strany sveta všetkým ľuďom. Nikdy nezabudnem na dobromyseľnú výčitku budhistu istému misionárovi, ktorý mu pomohol nájsť Ježiša Krista: „Keď ste vy, kresťania, poznali tak nesmierne dôležitú novinu, prečo ste čakali dvetisíc rokov, aby ste nám ju priniesli?“

Misie sú odpoveďou na túto výčitku aj na otázku prečo sú misie. My však máme aj priamy príkaz, mandát vteleného Božieho Syna. Jeho posledné slová na tejto zemi, tesne pred návratom k Otcovi, boli misijným príkazom pre všetkých jeho prívržencov včera i dnes: „Daná je mi všetka moc na nebi i na zemi. Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28, 18-20). A u Jána čítame zas tieto záväzné Ježišove slová: „Ako mňa poslal Otec, tak i ja posielam vás“ (Jn 20, 21). Preto Ján Pavol II. tvrdil, že „misie sú záležitosťou všetkých kresťanov... Veriaci, ktorý by sa nijako nechcel pričiniť o misie, nebol by ozajstný kresťan“ (RM 3). Tak ako sv. Pavol, i my máme spolupracovať na hlásaní evanjelia: „Ak hlásam evanjelium, nemám sa čím chváliť; to je moja povinnosť a beda mi, keby som evanjelium nehľasal“ (1 Kor 9, 16). Každý veriaci môže a má žiť podľa evanjelia a svojimi skutkami viac ako slovami vydávať svedectvo Ježišovi Kristovi. My sa voláme kresťania, ako keby „kristovci“, lebo veríme v Ježiša Krista a nehanbime sa za evanjelium, ako nám to nechal pri rozlúčke so Slovenskom Ján Pavol II.

Ako spolupracovať a pomáhať misiám?

Isteže najlepším spôsobom spolupráce na misijnom diele Ježiša Krista je priama osobná účasť na širokom misijnom poli. Tá má podstatne dve formy. Prvou a hlavnou je celoživotné zasvätenie sa misijnej činnosti medzi nekresťanmi, ako to robia rehoľné osoby. Na Slovensku máme niekoľko reholí, ktoré sa venujú misijnej práci. Po druhej svetovej vojne vyslali pekný počet misionárov, ktorí vykonali pekný kus práce na rôznych svetadieloch a získali aj dobré meno nášmu národu. Teraz by ich bolo treba nahradiť, ale aj zvýšiť ich počet.

Jestvuje však aj iná, dočasná forma osobnej spolupráce v misiách, ktorá otvára široké možnosti najmä diecéznym kňazom a laikom. Tých môže vyslať hocktorá diecéza a jej biskup na niekoľkoročnú výpomoc podľa dohody, ktorú uzavrie s niektorým biskupom na misijnom území. Túto formu už roku 1957 veľmi odporúčal veľký pápež Pius XII. v en-

cyklike s priliehavým titulom „Fidei Donum“, „Dar viery“. Za posledných päťdesiat rokov odišlo do misií na viac rokov z Poľska, Taliánska, Španielska, Francúzska, Nemecka i zo Severnej a Južnej Ameriky niekoľko tisícok kňazov, ale aj laikov, aby pomohli rozširovať „dar viery“. Vytvorili sa aj družby medzi rôznymi diecézami v prevažne kresťanských krajinách, ktoré si vzali na starosť nejaké územie, alebo dielo v misiách. Dnes jestvuje už „výmena darov“, čiže kňazov medzi rôznymi svetadielmi, lebo v kríze povolání (ako aj civilizácie) v západnom svete začínajú vypomáhať ako „dar viery“ („Fidei donum“) najmä kňazi a rehoľné povolania z Afriky a Ázie. Podobne môžu v rôznych službách vypomôcť i laickí pracovníci. Niektorí to robia cez dovolenku alebo cez prázdniny, iní si nájdu miesto na niekoľko rokov. Na svojich misijných cestách som stretol lekárov, ošetrovateľky, učiteľov, katechétoch, murárov, rôznych technikov, ba aj študentov, ktorí si sami našli peniaze na cestu i na pobyt.

Každý z nás však môže a má pomáhať misiám a pestovať v sebe misijného ducha, ktorý sa prejavuje predovšetkým každodenným svedectvom života a viery vo vlastnom okolí. Musíme sa naučiť jednoducho a bez veľkých rečí ale aj bez strachu a zábrany žiť a vyznávať svoju vieru doma i na verejnosti a v práci. Okrem toho každý veriaci kresťan má spolupracovať na misijnom úsilí duchovným a hmotným spôsobom: modlitbami a obetovaním životných krížov, ako aj hmotnou podporou. Misionári sú ako bojovníci v prvej línii, potrebujú Mojžišov, ktorí by ich sprevádzali s rukami zdvihnutými k nebu, ako sme to počuli v prvom čítaní. Misionári nepotrebujú našu oslavu, ale duchovnú i hmotnú pomoc. Príslušníci iných konfesií dávajú na vlastné misie dokonca desiatu čiastku zo svojich príjmov. Počas vojny bolo chudobné Slovensko na prvom mieste priemerne na počet katolíkov v daroch na misie. V rozvojových krajinách je naša pomoc mimoriadne potrebná a vítaná.

Bohu vďaka, už aj na Slovensku sa začína rozhybávať, aj keď pomaly a oneskorene, misijné hnutie a misijný duch. Jestvujú pekné podujatia medzi deťmi, mládežou, rehoľami; dúfajme, že sa rozvinú aj iniciatívy medzi laikmi a najmä medzi diecéznymi kňazmi. V každej diecéze a farnosti sa organizuje pomoc pre misie. Otvorme všetci svoje srdcia na misijný svet, informujme sa, zúčastníme sa na veľkolepom misijnom podujatí, ktoré sa tiahne dejinami a zahrňuje celý svet. Naučme sa žiť s inými a pre iných, vyjdime z vlastnej ulity!

Dávajme s vierou a z viery. Tak si posilníme vieru, lebo, ako to výrazne povedal veľký misionár Ján Pavol II.: „Viera sa posilňuje tým, že sa dáva!“ Dávajte a dá sa vám.

Jozef kardinál Tomko

Misijná nedeľa v Belej nad Cirochou

Slávenie misijnej nedele vo farnosti v Belej nad Cirochou malo pravú misijnú atmosféru. Farnosť navštívil P. Thomas Tulung z Indonézie, pôvodom z ostrova Flores. Stretnutie sa začalo

slávením svätej omše vo farskom kostole v Belej nad Cirochou, ako aj na filiálke v Zemplínskych Hámroch. Popoludní sa konalo stretnutie s pátrom Thomasom pri misijnej pobožnosti, počas ktorej priblížil život v ich krajine a prácu misionárov prostredníctvom videoprojekcie. Po spoločných stretnutiach pri bohoslužbe si prítomní mohli za dobrovoľný príspevok na misie „kúpiť“ maľované lampáše, ktoré zhotovili žiaci CZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla v Belej nad Cirochou. Misijné stretnutie pokračovalo v pondelok v cirkevnej škole, kde páter Thomas v rozhovore so žiakmi, ale i piesňou, hrou na hudobné nástroje, pomocou odevov a rekvizít priblížil deťom život, kultúru a zvyky svojich rodákov z ostrova Flores.

František Barna / snímka -ep

Zasadnutie novozvoleného Výboru Spolku svätého Vojtecha

V Trnave sa 23. októbra uskutočnilo zasadnutie novozvoleného Výboru Spolku svätého Vojtecha (SSV). Zasadnutie začalo slávnostným Veni sancte v kaplnke Sedembolestnej Panny Márie v budove SSV. Hlavným celebrantom bol pomocný biskup bratislavsko-trnavský Mons. Ján Orosch, predseda SSV, koncebrovali kňazi členovia Výboru SSV. Výbor, ktorý bol zvolený na Valnom zhromaždení SSV v Trnave 22. septembra si zvolil nové predsedníctvo. Členmi predsedníctva sú predseda SSV Mons. Ján Orosch a riaditeľ SSV Mons. Vendelín Pleva. Už po štvrtý raz bol za podpredsedu SSV zvolený JUDr. Jozef Opatovský. Tajomníkom sa opäť stal Daniel Dian a za členov sedemčlenného predstavenstva boli zvolení Peter Čerňanský, Vladimír Chlebana a Jaroslava Haršányová. Na programe rokovania bola správa o hospodárení SSV a SSV - Vojtech spol. s r.o za trištvrtrok 2007. Výbor schválil aj edičný plán SSV na rok 2008.

Daniel Dian

Diecézne centrum mládeže Maják prišlo o Domček v Španej Doline

V pondelok 22. októbra o 6.00 hodine ráno sa privolanej skupine požiarnikov podarilo uhasiť požiar, ktorý vážne poškodil jednu z budov Diecézneho centra mládeže Maják v Španej Doline pri Banskej Bystrici. Banskobystrický rímskokatolícky biskupský úrad považuje za najdôležitejšie, že pri požiari nikto neutrpel škodu na zdraví ani neprišiel o život. Požiar odhalil približne o tretej hodine ráno kňaz, ktorý v tom čase v horiacej budove spal. Spolu so štyrmi mladými ľuďmi, ktorí spali v susednej budove komplexu diecézneho centra pre mládež, najskôr odstránili výbušné látky, aby tak zabezpečili objekt pred výbuchom. Požiarom vážne poškodený objekt slúžil ako ubytovacie priestory s prijímacou miestnosťou a kanceláriou pre duchovného správcu diecézneho centra mládeže. Kostol v Španej Doline, ktorý je kultúrnou pamiatkou a nachádza sa v rámci komplexu, poškodený nebol. Biskupstvo čaká na odborné posudky zo strany poisťovne, polície a požiarneho zboru.

Zuzana Juhaniaková

Zníženie príspevku pre cirkevné školy

Vláda SR 11. októbra 2007 schválila rozpočet na budúci rok. Podľa informácií najväčší balík peňazí dostane školstvo, sociálne veci a zdravotníctvo. Školstvo vo svojej pôsobnosti rozdelí v budúcom roku 55,5 miliardy korún vrátane fondov EÚ. Najvyššia suma z celkových výdavkov rezortu – takmer 36,3 miliardy korún smeruje do regionálneho školstva.

„Návrh zákona Ministerstva financií o znížení príspevku na žiaka v cirkevných školách považujeme za diskrimináciu časti občanov SR pre náboženské presvedčenie, lebo sa rozhodli pre vzdelávanie svojich detí v súlade so svojím svedomím,“ hovorí sa vo vyhlásení Zväzu pracovníkov školstva a vedy (ZPŠaV). Väčšina detí, ktorým je poskytované vzdelanie na cirkevných školách je z rodín, ktoré sú viacdtné a tiež zo sociálne slabších rodín. Sociálna situácia im nedovoľuje platiť školné. „Ak by sa znížil príspevok na žiaka v cirkevných školách, tak dopad na cirkevné školy bude likvidačný. Spomínané rodiny a rodičia nebudú schopné vykryť nedostatok finančných prostriedkov na školách a budú nútení zmeniť proti svojmu presvedčeniu typ školy,“ uvádza sa ďalej vo vyhlásení.

Vo všetkých štátoch EÚ je cirkevné školstvo podporované štátom, garantované sú platy učiteľov na rovnakej úrovni na štátnych aj cirkevných školách. „Štát sa nemôže zbavovať zodpovednosti za vzdelávanie všetkých občanov bez rozdielu, lebo školstvo je

financované z daní všetkých pracujúcich občanov SR. Žiadame prehodnotiť postoj a zámer MF SR navrhovaného diskriminačného zákona,“ dodáva predsedníčka ZPŠaV Mária Brigánová.

Mária Brigánová

eRko má nových mladých lídrov

Vyššie päťsto hodín dobrovoľníckej práce, deväťdesiat mladých ľudí a osem podujatí pre miestnu komunitu – to je niekoľko rekordov projektu Využi svoj čas!, ktorý realizovalo eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. Jeho cieľom bolo naučiť sa, že vlastnou iniciatívou môžeme ovplyvniť to, čo sa okolo nás deje, a viesť tak mladých ľudí k aktívnemu zapojeniu sa do života obce. Projekt rozvoja životných zručností sa začal v októbri 2006. Za necelý rok sa podarilo vytvoriť metodiku rozvíjajúcu päť životných zručností – zodpovednosť, dôveryhodnosť, spolupráca, organizovanie a plánovanie. Mladí ľudia vo veku od 14 do 15 rokov si jednotlivé zručnosti osvojovali počas pravidelných stretnutí pod vedením vyškolených vedúcich. Projekt vyvrcholil podujatím pre miestnu komunitu v ôsmich obciach Slovenska. Účastníci projektu počas letných mesiacov zorganizovali podujatie pre svojich rovesníkov a mladších kamarátov, počas ktorého využili nadobudnuté vedomosti a zručnosti. Témy stretnutí boli veľmi aktuálne a prínosné pre mladých ľudí. Stretnutia boli príležitosťou pre lepšie spoznanie samých seba a upevnenie vzájomných priateľstiev. Zároveň poskytli priestor pre rozvoj zručností ako aj urobiť niečo pre druhých. Projekt Využi svoj čas! Bol zrealizovaný vďaka finančnej podpore Nadácie pre deti Slovenska a spoločnosti Tipos, a.s. v rámci programu Stierame rozdiely.

Peter Lenčo

Vladyka Chatur slávil liturgiu sv. Jakuba v Trebišove

V predvečer liturgickej spomienky na apoštola Jakuba 22. októbra sa vo farskom chráme v Trebišove konala výnimočná slávnosť. Vladyka Milan Chatur, košický apoštolský exarcha, predsedal Liturgii sv. Jakuba, ktorá sa v byzantskom obrade slávi iba raz v roku, práve na tento deň. Ide o starobylú a jedinečnú liturgiu, pripomínajúcu svojou jednoduchosťou stretnutie veriacich s biskupom z prvých čias kresťanstva. Vladyka Chatur vysvetlil veriacim, že prvokresťanská liturgia bola liturgiou spoločenstva a dodal, že pohania, pozerajúc na lásku kresťanov, boli uchvátení krásou nového náboženstva a vstupovali do cirkevného spoločenstva.

Michal Hospodár

Stále prít'azlivá patrónka misií

Desiatky veriacich sa v sobotu 20. októbra stretli v bratislavskom Katolíckom Dome evanjelizácie Quo vadis na Medzinárodnom sympóziu s názvom „Mojím povolaním je láska“, ktorý bol venovaný 110. výročiu úmrtia patrónky misií sv. Terézie z Lisieux. Zároveň si tak pripomenuli aj 10. výročie jej vyhlásenia za učiteľku Cirkvi. Na sympóziu odzneli prednášky o ceste duchovného detstva svätej Terézie, jej povolaní, aktuálnosti jej poslania v súčasnom svete i o skúškach, ktoré v Karmeli musela podstúpiť na ceste k dokonalosti. Na sympóziu vystúpili členovia mužského karmelitánskeho rádu zo Slovenska, Čiech i Poľska, svojou prítomnosťou ho podporili aj sestry – Bosé karmelitánky. Podujatie zorganizoval Rád bosých karmelitánov na Slovensku v koordinácii so Svetským karmelitánskym rádom a centrom Quo vadis.

Páter Rudolf Bartal na otázku, v čom je stále aktuálne poslanstvo patrónky misií, odpovedal: „Terézia objavila pravú tvár Boha, Boha, ktorý je láska a túto tvár nám ukázala prostredníctvom náuky, ktorú nám zanechala v troch rukopisoch. Ukázala nám, že Boh miluje človeka takého, aký je. Zároveň nám ukázala, ako človek môže s pomocou Božej milosti a dôvery v Boha prijať svoju obmedzenosť a nedokonalosť.“ Podľa pátra Bartala veľkou zásluhou sv. Terezky je to, že Karmel sa na Slovensku po dvesto rokoch obnovil, čoho dôkazom sú dva kláštory Bosých karmelitánov v Košiciach a v Priechode a ženské kláštory v Detve a Košiciach. Predstavená Svetského rádu bosých karmelitánov pani Márias Nowacká potvrdila, že sa im v tomto roku podarilo završiť desaťročnú prácu, vďaka ktorej vyšlo súborné štvorzväzkové dielo sv. Terezky, čo sa zatiaľ nepodarilo v okolitých štátoch. Novicmajsterka Svetského rádu bosých karmelitánov Monika Hrušovská potvrdila, že Terezka z Lisieux patrí medzi najobľúbenejšie svätice na Slovensku. Podľa jej slov je to zrejme aj preto, že zomrela mladá, no obľubu si podľa nej získala aj tým, že žila pokorne a v jednoduchosť svoj život, našla povolanie lásky, ktoré oslovuje každého. Podujatie v centre Quo vadis vyvrcholilo slávnostnou bohoslužbou vo františkánskom kostole Zvestovania Panny Márie, ktorú celebrol biskup Pe-

Seminár „Staraj sa, aby rástol“ v Bratislave

Dňa 20. októbra 2007 sa v priestoroch Strednej zdravotníckej školy sv. Petra Fouriera v Bratislave uskutočnil seminár s názvom „Staraj sa, aby rástol“ pre rehoľné sestry, ktoré pokladajú blahoslavenú Alexiu le Clerc za svoju zakladateľku. Práca v skupinách spočívala v šty-

roch workshops, kde sa diskutovalo o problémoch a postojoch detí a mládeže na I. stupni, II. stupni, III. stupni škôl a predmetom pozornosti bola aj pedagogická rodina a postavenie učiteľa v našej spoločnosti. Účasť všetkých prítomných na seminári potvrdila jednotu myslenia a spoločnej práce sestier i učiteľov na cirkevných školách v duchu zakladateľov rehole a povzbudila k odvahe hlásať evanjelium deťom a mladým dnešného sveta. Okrem sestier Kongregácie Notre Dame, Kanonisiek sv. Augustína rehole Notre Dame a Školských sestier de Notre Dame, sa na ňom zúčastnili učitelia ZŠ a Gymnázia Matky Alexie v Bratislave, SZŠ sv. Petra Fouriera v Bratislave, Gymnázia sv. Rodiny v Bratislave, Gymnázia sv. Františka Asisského v Malackách, ZŠ a Gymnázia sv. Jozefa v Novom Meste nad Váhom, ZŠ sv. Andreja-Svorada a Benedikta v Trenčíne, Pedagogicko-sociálnej akadémie sv. Andreja-Svorada a Benedikta v Trenčíne a DSS Rosa v Bratislave.

Po slávnostnej svätej omši, ktorú celebrol Bohuslav Šprlák a brat Michal Piaček nasledovala krátka dramatizácia zo života Matky Alexie v prevedení študentiek a učiteľiek SZŠ sv. Petra Fouriera. Sestra Mária Filová vo svojej prednáške poukázala na spiritualitu Alexie le Clerc a sr. Xavera Gubrická priblížila situáciu v školách v 16. storočí, kedy zakladateľka začala bezplatne vyučovať chudobné dievčatá. Sr. Fabiola Orviská poukázala v prednáške o pedagogike sv. Petra Fouriera nielen na dieťa a dôležitosť jeho výchovy i vzdelávania, ale aj na vyučovacie metódy, ktoré v tom čase predstihli svoju dobu. „Zachrániť jednu dušu je viac, ako stvoriť svet“, povedal sv. Peter Fourier. Sr. Augustína urobila prierez dejinami rehole Notre Dame v Bratislave. Základný kameň pre stavbu kláštora bol položený v roku 1750 a o štyri roky neskôr začali sestry rozvíjať naplno svoju apoštolskú činnosť v hlavnom meste SR. Veľkú podporu pri stavbe kláštora i kostola preukazovala prvým sestram cisárovná Mária Terézia.

Mária Filová a Auxilia Matlová

Kresťanská výchova v 21. storočí

Dňa 22. októbra 2007 sa vo veľkej aule Kňazského seminára biskupa Jána Vojaššáka v Spišskej Kapitule konala prednáška prof. Haralda Mandla, riaditeľa Inštitútu pre vzdelávanie náboženstva z Eisenstadtu, na tému Kresťanská výchova v 21. storočí: Realizovateľný didaktický koncept vyučovania náboženskej výchovy v dnešnej spoločnosti. Na stretnutí boli prítomní bohoslovci, diakoni, ako aj kňazi, ktorí mali v kňazskom seminári stretnutie v rámci permanentnej formácie spolu s biskupom Štefanom Sečkom. Profesor Harald Mandl, riaditeľ, manžel a otec dvoch detí predstavil seminaristom nový koncept vyučovania a povzbudil ich k jeho uskutočňovaniu.

Roman Vitko

Zasadala Komisia pre klérus KBS

V pondelok 22. októbra 2007 sa v priestoroch Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne konalo jesenné zasadanie Komisie pre klérus Konferencie biskupov Slovenska. Pod vedením jej predsedu nitrianskeho biskupa Mons. Viliama Judáka a za účasti bansko-bystrického pomocného biskupa Mons. Tomáša Galisa, ako i za prítomnosti dekanov teologických fakúlt a rektorov kňazských seminárov na Slovensku sa komisia zaoberala súčasným právnym postavením kňazských seminárov a novým znením vysokoškolského zákona. Pracovné rokovanie ďalej detailne prerokovávalo návrh slovenskej verzie dokumentu Ratio studiorum, ktorý obsahuje a určuje normatívnu štruktúru teologického štúdia pre slovenské pomery. Ďalším materiálom, ktorý sa prejednával, boli jednotlivé slovenské texty návrhov pre formáciu kňazskej výchovy a trvalého diakonátu. Tieto návrhy určený pracovný tím rektorov kňazských seminárov ešte dopracuje a obohatí o texty z najnovších cirkevných dokumentov. Následne sa nimi opätovne bude zaoberať Komisia pre klérus na svojom jarnom zasadaní, ktoré sa uskutoční 3. marca 2008 v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach. Takto pripravené dokumenty sa potom predložia na schválenie Konferencii biskupov Slovenska. **Dušan Argaláš**

Provinciálna kapitula sestier saleziánok

Dcéry Márie Pomocnice (sestry saleziánky) sa stretli na zasadaní provinciálnej kapituly, ktorá sa konala 18. - 22. októbra v Bratislave. „Cieľom kapituly bolo hľadanie tvorivých odpovedí na otázky dnešnej situácie v spoločnosti a v Cirkvi, zvlášť vo svete mladých ľudí,“ uviedla provinciálna predstavená sr. Iveta Sojková. Logom kapitulárneho zhromaždenia bola ikona Dobrého pastiera. „Tento obraz pre nás predstavuje vzor obetavej, preventívnej lásky, ktorá sa dáva do krajnosti. My samé každodenne túto Pánovu lásku zažívame a túžime, aby aj ďalší ľudia – predovšetkým mladí – mohli Dobrého pastiera stretnúť aj prostredníctvom nás,“ vysvetlila význam loga provinciálna predstavená. Ďalšou úlohou provinciálnej kapituly bolo pripraviť sa na XXII. generálnu kapitulú, ktorá sa začne v septembri 2008 v Ríme a bude sa zaoberať témou Sme povolané byť dnes znakom a vyjadrením preventívnej Božej lásky. Počas kapituly prebehla voľba delegátky, ktorá bude spolu s provinciálnou predstavenou reprezento-

vať slovenské sestry na generálnej kapitule. Stala sa ňou sr. Elvíra Hervayová, provinciálna radkyňa zodpovedná za oblasť formácie a predstavená komunity v Dolnom Kubíne. Okrem toho bol na kapitule priestor diskutovať o aktuálnych otázkach života provincie, komunit a slovenskej mládeže. Provinciálna kapitula je orgán uvažovania, overovania a programovania v provinciálnej komunite a prostriedkom, ktorý podporuje vzájomné poznanie, posilňuje jednotu a zmysel pre príslušnosť k inštitútu. Dnes má dvadsaťdeväť členiek a v Inštitúte dcér Márie Pomocnice sa koná každých šesť rokov. **sr. Andrea Miklovičová**

Výročie posviacky katedrálneho chrámu v Spišskom Podhradí

Vo štvrtok 25. októbra 2007 sa v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule konala slávnostná svätá omša z príležitosti výročia posviacky chrámu, ktorú celebraval spišský diecézny biskup Mons. František Tondra. Koncelebrovali pomocní biskupi a kňazi. Prítomní boli seminaristi, rehoľné sestry a ostatní veriaci.

Otec biskup v homílií poukázal na hodnotu chrámu, povedal: „Chrám má v očiach Cirkvi nesmierny význam. Náš veľký profesor Ladislav Hanus napísal knihu „Kostol ako symbol.“ Kostol je teda znakom, symbolom. Kostol, ako taký, je symbolom nás – živých chrámov, ale aj všetko čo je v kostole je symbolické. Stredobodom kostola je oltár, pretože na ňom sa prináša Nebeskému Otcovi Najsvätejšia obeta svätej omše, ktorá sprítomňuje obeť kríža, ale zároveň je príležitosťou našich obiet. Treba si uvedomiť, že Kristova obeta má nekonečnú hodnotu pre všetkých ľudí, ale na to aby človek túto milosť prijal, na to treba ešte aj naše obety. Oltár bratia a sestry je nielen pre sprítomňovanie Kristovej obety, ale aj pre polozenie našich obetí a to robme pri každej svätej omši.“

Spišská katedrála sv. Martina stojí na mieste prvotného kostola Spišského prepoštvstva z roku 1198, podriadeného priamo Svätej Stolici. Po tatárskych vpádoch stál už murovaný prepoštský chrám, postavený v rokoch 1245-75. Roku 1472-78 prestavbou dostal pôvodne bazilikálny chrám románskeho slohu gotický ráz. V severnej lodi sa nachádza jedna z najstarších gotických fresiek z roku 1317. Prepoštský kostol sa po erigovaní spišského biskupstva roku 1776 stal katedrálnym chrámom. Rok slávnostnej posviacky je 1479. Prvým biskupom bol Karol Salbeck (1776-1787). Súčasný biskup František Tondra je 13. v poradí. **Roman Vitko**